

JINA:NAMBA YAKO:.....

SAHIHI YA MTAHINIWA

TAREHE

DARASA

102/3

KISWAHILI

FASIHI YA KISWAHILI

KCSE MOCKS 2017

MUDA: 2 ½

Maagizo

- (a) Jibu maswali manne pekee.
(b) Swala la kwanza ni la lazima.
(c) Jibu maswali mengine matatu kutoka sehemu zilizosalia, yaani Riwaya, Hadithi Fupi, Tamthilia na Ushairi.
(d) Jibu swali moja moja kutoka kila sehemu.
(e) Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja.

SEHEMU	UPEO	TUZO
A: FASIHI SIMULIZI	20	
B: RIWAYA	20	
C: HADITHI FUPI	20	
D: TAMTHILIA	20	
E: USHAIRI	20	
JUMLA	80	

SEHEMU YA A

LAZIMA

FASIHI SIMULIZI (ALAMA 20)

- (a) Toa sifa mbili za fasihi simulizi. (al 2)
- (b) Taja na ufafanue aina mbili za hadhira wa fasihi simulizi. (al 2)
- (c) Hadithi za kisalua ni nini? (al 1)
- (d) Fomyula ya kuhitimsha ina umuhimu gani? Toa hoja mbili. (al 1)
- (e) Eleza sifa mbili za hadithi za mazimwi. (al 2)
- (f) Ni nini dhima ya misimu katika jamii? (al 2)
- (g) Ushairi simulizi ni nini? (al 1)
- (h) Taja sifa mbili za hodiya. (al 2)
- (i) Eleza sifa tatu za mwigizaji bora. (al 3)
- (j) Eleza sifa mbili za ngoma. (al 2)
- (k) Tofautisha kati ya malumbano ya utani na maapizo. (al 2)

SEHEMU YA B: RIWAYA

KIDAGAA KIMEMWOZEA: KEN WALIBORA

1. “We bwana unafikiri natumia petroli nini?”
 - (a) Uweke usemi huu katika muktadha wake. (al 4)
 - (b) Huku ukitoa mifano, eleza mbinu mbili za lugha zilizotumiwa na mwandishi katika dondoo hili. (al 4)
 - (c) Eleza migogoro yoyote sita inayojitokeza katika riwaya ya Kidagaa Kimemwozea. (al 12)
2. Udhalimu ni maudhui makuu katika riwaya ya Kidagaa Kimemwozea. Thibitisha. (al 20)

SEHEMU C: HADITHI FUPI

DAMU NYEUSI: KEN WALIBORA & S. A. MOHAMMED

1. “Wenzangu wote, mwafahamu hadithi ya kobe?”
 - (a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al 4)
 - (b) Fafanua sifa 4 za msemaji. (al 4)
 - (c) Kwa kiurejelea dondoo taja mbinu inayojitokeza katika hadithi inayorejelewa na msemaji. Kisha ufafanue kwa mifano mwafaka. (al 12)
2. Kwa kurejelea hadithi zifuatazo jadili maudhui ya:
 - (i) Tamaa na ubinafsi katika Samaki wa Inchi za Joto.
 - (ii) Ushirikina katika Gilasi ya Mwisho Makaburini.

SEHEMU D: TAMTHILIA

MSTAHIKI MEYA: TIMOTHY AREGE

- (i) “Si vyombo vya habari, si wanasiasa. Si wasomi.”
 - (a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al 4)
 - (b) Taja na ufafanue mbinu ya lugha katika dondoo hili. (al 2)
 - (c) Fafanua sifa zozote nne za msemaji. (al 4)
 - (d) Umaskini ni tatizo kuu katika cheneo. Tetea kauli hii huku ukitoa mifano mahususi. (al 10)
- (iii) Mwandishi wa Mstahiki Meya ametumia mbinu ya majazi kufanikisha ujumbe wake. Jadili. (al 20)

SEHEMU E: MASHAIRI

Shairi

Mapenzi kitu ajabu, yakutia bumbuwazi
Yakufanya uwe bubu, kujibu huwa huwezi
Shubiri kwako zabibu, na vitamu huviwezi.

Wamkuta kaemewa, asemayo hayajuwi
Aumba akiumbuwa, aona maruwiruwi
Vigumu kumuopowa, na kwa ngisi kumvuwi.

Hukumbuka ya zamani, yote walofanyiana
Nyumbani barabarani, ayaona kama jana
Akili yake na nyani, aruka ingagongana.

Wangoja nyota ya jaha, kutwa wewe unahaha
Mawazo yako silaha, akukwaaye usaha
Usifanyiwe msaha, waugeuza karaha.

Kalelewa kaleleka, utani kwake ni mwiko
Njiani yeye na kaka, hapokei mauiliko
Ghadhabu zake zap aka, hapendi maziko.

Na Hashil S. Hashil

1. Andika kichwa mwafaka cha shairi hili. (al 1)
2. Eleza umbo la shairi hili. (al 4)
3. Tambua tamathali za usemi alizozitumia msanii. (al 4)
4. Taja na ufafanue uhuru wa mshairi. (al 2)
5. Andika ubeti wa tatu kwa lugha tutumbi. (al 4)
6. Fafanua mambo matatu yanayohusishwa na mapenzi. (al 3)
7. Taja nafsi katika shairi hili. (al 1)
8. Taja toni ya mshairi huyu. (al 1)

Chaguo shairi moja kasha ujibu maswali.

Mtazameninguzo ya Afrika
Mtumwa wa watumwa waliridhiya
Amekita jembe lake akilisujudia
Kwa tambo lililoumbuka na kusekehea
Uso ukifuka ukata ulojifanya tabia
Na machungu ya maonevu alovumilia.

Moyo wake mzito ulokokomaa kama kuni
Haujui tena kutarajia wala kutamani
Umekufa ganzi, kutohisi raha huzuni

Basi iteni fikira mambo ukiyafikiri
Siku hamaki yake itakapochafuka kama bahari
Siku ukweli wa hali yake utapodhihiri

Umejiandalia vipi...
Huo mkono ulomuumbua na kumkausha
Kizo pumzi zilomzima taa ya maisha
Kumfunga kizuizi , gizani kumtovesha
Ni jawabu gani alowekewa na wakati
Kuipoza ghadhabu ya kiu ingawa katiti
Kuikiwaza hamaki ya njaa hii ya dhati
Injaa ya maisha itakayo kushibishwa.

1. Lipe shairi hili kichwa mwafaka. (al 2)
2. Taja nafsi neni katika shairi hili. (al 2)
3. Andika mifano ya uhuru wa mshairi katika shairi hili. (al 4)
4. Eleza mbinu za lugha zilizotumiwa. (al 4)
5. Eleza sifa zilizomkabili mzungumzaji. (al 4)
6. Tambua mishororo miwili mishata. (al 2)
7. Fafanua umuhimu wa mistari mishata. (al 2)